SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCIX. No. 194. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, OCTOBER 9, 1992. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 9-го ЖОВТНЯ 1992 Ч. 194. РІК XCIX.

УКРАЇНСЬКЕ КОЗАЦТВО ГОТУЄТЬСЯ

Київ (УНІАР). — Отаман Українського Чорноморського Гуляйпільського Козацтва Вячеслав Лашкевич розповсюдив через засоби масової інформації наказ ч. 1, у якому висловив занепокоєння проросійським характером дій російського козацтва, що формується у Білгород-Дністровському.

Отаман бачить у цьому небезпеку для соборности України. Він наказав українському козацтву бути готовими дати відсіч будь-якому агресорові зі зовні або зсередини держави, входити в прямі зв'язки з армією і національною гвардією. Отаман В. Лашкевич виступив з ультиматумом: якщо до 1-го жовтня військове російське козацтво Білгород-Дністровського не буде розпущене, то Українське Чорноморське Гуляйпільське Козацтво почне інтенсивну підготову до всеукраїнської акції, щоби усунути російське козацтво.

Пам'ятник Т. Шевченкові у Вашінґтоні буде відновлений

Вашінґтон. — Як інформує Бюро УНС, секретар внутрішніх справ Мануел Луджан повідомив, що відділ внутрішніх справ і Служба національних парків проведе перевірку якої поправи чи відновлення потребує пам'ятник Тарасові Шевченкові і площа на якому він поставлений у Вашінґтоні. В дні 23-го вересня секретар М. Луджан і секретар для справ ветеранів Едвард Дервінскі особисто оглянули пам'ятник та площу разом із директором бюра УНС Евгеном Іванцевим та його співробітницею Марією Ліщак. Присутнім був також дорадник української амбасади у Вашінґтоні Володимир Забігайло.

Ще в червні Бюро УНС виготовило листа у справі відновлення пам'ятника Т. Шевченкові саме до М. Луджана, звертаючи увагу на стан площі, на якій стоїть пам'ятник та стан цілого його оточення. В липні Е. Іванців відвідав відповідні бюра і ці заходи увінчалися тепер успіхом. І М. Луджан, і директор місцевих парків запевнили, що ще в цьому році найдуться фінансові засоби, щоб прослідити стан площі і пам'ятника при помочі відповідних фахівців, а в наступному році будуть призначені гроші на виконання потрібних робіт.

50-ЛІТТЯ УПА

Ню Йорк. — Крайовий громадський комітет повідомляє, що в неділю, 22-го листопада, влаштовує ювілейний концерт для відзначення 50-ліття Української Повстанської Армії. Концерт відбудеться о год. 2-ій по полудні в залі Фешен інституту, 24-та вулиця схід. У програмі передбачається апель молодечих і комбатантських організацій, святкове слово „Два аспекти боротьби УПА": політичний — д-р Мирослав Прокоп, військовий — пор. Лев Футала; виступи: хору „Думки" під мистецьким керівництвом Василя Гречинського, Школи Мистецького Слова Лідії Крушельницької у спільній рецитації та солістів з України і діяспори.

Продовжується підготова до конґресу СФУЖО

Торонто (СФУЖО). — Вперше на 6-му Конґресі СФУЖО, який відбудеться тут від 29-го жовтня до 1-го листопада ц.р., будуть представниці українських жіночих організацій України (Київ, Львів), Румунії (Букарешт) та Чехо-Словаччини (Пряшів). Участь у конґресі зголосили вже делеґатки з Австралії, Арґентини, Франції, Німеччини, Бельгії, Польщі і Англії.

Атена Пашко, голова Союзу Українок України, виголосить доповідь на полуденку в п'ятницю, 30-го жовтня. Головним доповідачем на бенкеті 31-го жовтня буде Уляна Дячук, головний предсідник Українського Народного Союзу.

З нагоди 6-го Конґресу СФУЖО відбудеться мистецька виставка жінок — мисткинь в Ґалерії КУМФ в Торонто. Виставку відкриє голова СФУЖО д-р Марія Квітковська 27-го жовтня. Виставка триватиме один тиждень. СФУЖО запрошує мисткинь взяти участь максимально трьома картинами. Зголоситися можна писемно або телефонічно до 15-го жовтня, у зголошенні слід подати назву картин, ціну та кілька речень про свою діяльність. Картини треба доставити до КУМФ перед 20-им жовтня.

Адреса для зголошення: Mrs. M. Pidkovich, 71 Steeles Ave. East, Willowdale Ont. M2M 3Y3; tel.: (416)225-9845.

У відкритті конґресу 29-го жовтня візьме участь посадник Торонто Джун Роленде, міністер горожанства та багатокультурности Ілейн Зємба, президент Міжнародної федерації жіночих клюбів Енн Голланд з Вашінґтону.

На закінчення конґресу під патронатом СФУЖО відбудеться концерт в пам'ять Миколи Лисенка, в неділю о год. 7-ій вечора в будинку ім. Едварда Джансона.

ЮВІЛЕЙ 33-ГО ВІДДІЛУ СУА

Парма, Огайо. — Тут в неділю, 25-го жовтня, о год. 1:30 по полудні в залі церкви св. Покрови, Бродвю ровд, відбудеться святковий полуденок з цікавою програмою 33-го Відділу СУА з нагоди його 40-літнього існування. 33-ий Відділ СУА є одною з найбільш діяльних клітин української громади Клівленду та околиці. Впродовж свого 40-літнього існування, 33-ий Відділ СУА втішався і дальше втішається значними успіхами, починаючи від допомоги скитальцям у Німеччині, заснування світлички-передшкілля, стипендії для незаможної української молоді у Південній Америці та Европі, ініціятивою поставлення пам'ятника Лесі Українки, допомога Українському Музеєві в Ню Йорку тощо.

ТОВАРИСЬКИЙ ВЕЧІР В КЕРГОНКСОНІ

Кергонксон, Н. Й. — 89-ий Відділ Союзу Українок Америки ім. Лесі Українки в Кергонксоні, Н. Й., влаштовує товариський вечір, присвячений Полтавщині, в суботу, 24-го жовтня, в залі церкви Пресвятої Трійці о год. 5:30 вечора. В програмі інформативна доповідь про Полтавщину, квартет союзянок, смачна перекуска і розваги.

Б. Малруні виступить на конґресі КУК

Вішінґтон (КУК). — В суботу, 10-го жовтня 1992 року, о год. 1:45 по полудні прем'єр-міністер Канади Браєн Малруні виступить з промовою на 17-му Конґресі Українців Канади, що проходитиме у Готелі Вестін.

Конґрес Українців Канади (КУК) представляє 32 українські організації Канади. На 17-ий Конґрес Українців Канади, що триває від 8-го до 11-го жовтня прибуло коло 500 делеґатів з всієї Канади.

Українські ветерани подорожують

Київ (УНІАР). — Мале підприємство „Червона рута" і редакція газети „Молодь України" зорганізували породож — круз по маршруті Київ — Канів — Херсон — Одеса — Каховка — Запоріжжя — Дніпропетровськ — Черкаси — Київ для українських ветеранів війни.

Подорож відбувається на одному з найкращих теплоходів Дніпровського річкового пароплавства „Академік Віктор Глушков". Серед учасників подорожі половина тих, що воювали на фронтах Другої світової війни в лавах Червоної армії, а інша половина — в загонах Української Повстанської Армії. Кожен з учасників подорожі матиме змогу взяти участь в обговоренні проблем українського війська, поспілкуватися з представниками міністерства оборони України, Спілки Офіцерів України і журналістами.

СВЯТО ВЕТЕРАНІВ В ТРЕНТОНІ

Трентон. Н. Дж. (ЮМ). — Українсько-Американські Ветерани (УАВ), Станиця ч. 25 в Трентоні святкує своє п'ятиліття і влаштовує пікнік в суботу, 10-го жовтня, від год. 1-ої по полудні до 8-ої вечора на площі Українського Народного Дому Трентону, 477 Джеремая авеню в Гамилтон Тавншип. На пікнік прибудуть стейтовий сенатор Джан Даймон та посадник Гамилтону Джан К. Рафферті. Вони візьмуть участь в церемонії та відчитання проклямації у честь першої річниці незалежної України і п'ятої річниці від заснування Станиці ч. 25.

Вступ разом з харчем — 10 дол від особи.

Мітинґи протесту

Київ. (УНІАР). — Як повідомляє Президія Всеукраїнського Об'єднання Солідарности Трудівників у неділю, 4-го жовтня, в Луцьку, Чернівцях і Харкові відбулися мітинґи протесту, організовані вищезгаданим об'єднанням, Спілкою Українських Студентів (СУС) і національно-демократичними силами під гаслом: „Ми вимагаємо змін". Учасники мітинґів вимагали:

* Проведення нових виборів до парляменту України;

* Створення уряду національного порятунку;

* Заборони призначення на керівні посади в усіх ланках народного господарства представників колишньої компартійної номенклятури;

* Виходу України з Співдружности Незалежних Держав (СНД);

* Ліквідації Федерації Незалежних профспілок України (ФНПУ), як непотрібної державної структури.

На всіх трьох мітинґах їх учасники висловили солідарність з робітниками транспорту Києва, які заплянували політичний страйк на 19-го жовтня і висловили готовість взяти участь в мітинґу протесту, що відбудеться в столиці України 17-го жовтня.

ЮВІЛЕЙНИЙ КОНЦЕРТ „ВОЛОШОК"

Ґленсайд, Па. — Тут у суботу, 10-го жовтня, в театрі Кесвік (ріг Істон ровд і Кесвік авеню) відбудеться ювілейний концерт українського танцювального ансамблю „Волошки" з Філядельфії, присвячений 20-літтю існування ансамблю. В програмі — ретроспективний показ 20-річного репертуару „Волошок", включно із світовими прем'єрами. Початок концерту о год. 8-ій вечора. Вступ: дорослі — 18 дол., сеньйори, студенти, групи (10 осіб і більше) — 16 дол., діти до 12-ти років — 7 дол. Квитки можна замовляти на картки Віза, Мастеркард, або платити чеком. У справі квитків слід телефонувати на число: (215) 572-7650.

Владика Антоній відслужить Службу Божу в Ірвінґтоні

Ірвінґтон, Н. Дж. (а. д.) — Заходами Парафіяльного Уряду та Сестриццтва св. Покрови української православної церкви св. Тройці тут в неділю, 11-го жовтня, відбудеться величаве святкування Святої Покрови, яке звеличить Архиєпископ Антоній Української Православної Церкви в ЗСА.

О год. 9:30 ранку — зустріч Архиєпископа Антонія перед входом до храму. О год. 10-ій — Архиєрейська Служба Божа, в сослуженні о. митрофорного протіерея Сергія Непріля, настоятеля парафії, о. протоієрея Петра Бутровича, протодиякона Володимира Поліщука та довколішнього духовенства враз з почотом Владики. Співатиме церковний хор ім. Дмитра Бортнянського під керівництвом інж. Дмитра Олійника.

О годині 12-ій відбудеться в парафіяльній залі святкова імпреза з мистецькою програмою, під час якої довколишні організації і товариства вітатимуть Архиєпископа Антонія.

Д-р І. Соневицький запрошений до музичного жюрі в Україні

Ню Йорк. — На запрошення міністра культури України Лариси Хоролець, композитор Ігор Соневицький мізьме участь у жюрі першого Міжнародного конкурсу музикантів-виконавців ім. Миколи Лисенка.

Крім того по різних містах відбудуться авторські концерти І. Соневицького, на яких будуть виконані пісенні цикли — „Шевченкіяна", „Зелене Євангелія" (Б. І. Антонич), „Україні" (В. Симоненко), „Зів'яле листя" (І. Франко), „Пісні-молитви" (уривки) та окремі сольоспіви.

Під час двомісячного перебування д-р І. Соневицький відбуде низку конференцій з українськими музикознавцями і дасть лекції з історії церковної музики.

Провідники Росії критикують економічну програму

Москва. — Президент Боріс Єльцин і його діючий прем'єе-міністер Єґор Ґайдар виступили з промовами на відкритті осінньої сесії Верховної ради Росії, кожний критикуючи інакше економічну реформу в Росії, яка не здає свого іспиту.

Б. Єльцин явно заявив, що існують поважні помилки в економічній ділянці і поіменно назвав як головних винуватих такого стану трьох членів свого уряду — міністра економіки Андрея Нечаєва, міністра економічних зв'язків із чужими державами Пйотра Авена і Алєксандра Тіткіна — міністра індустрії.

Б. Єльцин у своїй промові не назвав поіменно свого діючого прем'єр-міністра Є. Ґайдара, але всім відомо, що він був проєктодавцем економічної реформи, яка підпала тепер під критику президента Росії. Президент підкреслив, що його критика економічного стану не є причиною до резиґнації уряду, але ванагав поправи існуючих реформ.

Є Ґайдар критикував альтернативну економічну програму, що її поставили члени індустріяльного менаджменту і група „твердолобих" на чолі із заступником президента Олександром Руцким і Аркадієм Вольським, що хоче, щоб економічні зміни ішли в повільнішому темпі, так як це було в Китаї. Хоча Є. Ґайдар не назвав поіменно Громадського об'єднання, але слухачі добре зрозуміли про кого він говорив.

У СВІТІ

У КУВАЙТІ ОПРИЛЮДНЕНО висліди останніх виборів. Несподівану перемогу здобула опозиція, діставши 70 відсотків місць у парляменті. Прихильники правлячої родини мають у новому парляменті тільки 15 місць. Серед представників опозиції в парляменті будуть засідати 19 ісламських фундаменталістів, прихильників теократичної держави. Вони наполягають на встановленні в Кувайті мусулманських законів, що є дуже проблематичним через безперервну ворожнечу між суннітами і шіітами. Покищо спостерігачі відмовляються проґнозувати, в якій мірі успіх опозиції буде здатний змінити політичне життя країни.

ПІВДЕННОКОРЕЙСЬКА АҐЕНЦІЯ національної безпеки оприлюднює щоразу нові факти про діяльність численної шпигунської мережі комуністичної Північної Кореї на території Південної Кореї. В останні дні всі газети передрукували сенсаційну вістку, що серед таємних аґентів була депутат північнокорейського парляменту, член проводу Партії праці Кореї Лі Се Сір. Під її керівництвом у Південній Кореї за 10 років було створено Партію праці Південної Кореї, конспіративну діяльність якої фінансувала Північна Корея.

У ВІВТОРОК, 6-ГО ЖОВТНЯ, в англійському місті Брайтоні розпочала працю щорічна конференція консерватистів, на якій прем'єр-міністрові Джанові Мейджорові належиться об'єднати партію, що розділилася на два табори. Останні опитування громадської думки свідчать, що політику уряду підтримує тільки четверта частина британців. У власній партії Мейджорові протистоїть впливова група опонентів, які, очевидно, ще раз виступлять проти входження Великобританії в новий політичний і фінансовий Европейський союз. Цю групу очолює Марґарет Тачер, яка залишила пост прем'єр-міністра через незгоду з політикою Европейської економічної спільноти.

ЙОАХІМ ГАВК, керівник парляментарної комісії, створеної для перевірки архівів колишньої східньонімецької таємної поліції, повідомив на пресовій конференції, що півтора мільйона громадян Німеччини, котрі хочуть ознайомитися із запровадженими на них документами, невдовзі зможуть це зробити. Всупереч численним твердженням про фальсифікацію тих документів з метою компромітації громадян колишньої Східньої Німеччини, за два роки праці комісія не виявила жодного такого випадку.

В УЗБЕКІСТАНІ ОПРИЛЮДНЕНО проєкт нової конституції. Нею республіка проголошується суверенною і демократичною. Громадське життя в ній буде розвиватися на основі багатоманітности політичних партій, ідеологій і поглядів. Водночас у проєкті підкреслюється, що „ніяка ідеологія, релігія не може утверджуватися в якости офіційної, державної". В республіці буде діяти президентська форма правління. Керівника держави вибиратимуть на п'ять років, одна і та сама особа не може бути президентом понад дві каденції підряд. На час виконання своїх обов'язків президент повинен припинити членство у політичній партії.

МІНІСТЕР ПРЕСИ та інформації Російської федерації Міхаїл Полторанін офіційно попередив редакцію газети „Совєтская Россія" про те, що 1-го жовтня ц. р. вона вмістила провокативне „Звернення до громадян Росії" так званого Фронту національного спасіння. У спеціяльній заяві міністра говориться, що газета грубо порушила закон про засоби масової інформації.

В АЛМА-АТІ ЗАКІНЧИВ працю перший Світовий конґрес казахів. В ньому взяли участь гості з Монголії, Ірану, ЗСА, Франції, Тайвану — всього з 24 країн. Найбільш численна делеґація прибула з Туреччини. Президент Казахстану Нурсултан Назарбаєв видав постанову про проведення в грудні форуму народів Казахстану з участю представників націй і народностей, що проживають у республіці.

У ВІВТОРОК, 6-ГО ЖОВТНЯ, президент Сербії Слободан Мілошевіч зустрівся з американським ґросмайстром Робертом Фішером. Мілошевіч назвав теперішній матч Р. Фішера з Б. Спасським „найбільшою шаховою подією за останні 20 років". Нав'язуючи до політичної ситуації, сербський президент підкреслив: „Матч важливий ще й тому, що відбувається в Юґославії, котру піддано несправедливій бльокаді". Як відомо, змагання Р. Фішера з Б. Спасським організовано в обхід санкцій ООН, запроваджених щодо Юґославії.

ВОЛЛ СТРІТ ПІДТРИМУЄ ДЖ. БУША

Вашінґтон. — Великі фінансові організації, розташовані на Волл Стріті, досить скептично ставляться до кандидата на президента від Демократичної партії Билла Клінтона і покищо схильні більше довіряти президентові Дж. Бушеві. Однак аналітики з Волл Стріту не хочуть передбачати, чия перемога у виборах виявиться більш приятливою для економіки і фінансів країни.

На думку багатьох експертів, фінансові вкладники віддають перевагу Бушеві, тому що вони вже знають його як політичного діяча, а крім того вони привикли вже до республіканського стилю правління в Білому Домі. До того ж Буш не має наміру підняти податки вище, ніж це може зробити його суперник з Демократичної партії.

Однак деякі фінансисти заявляють, що їм надоїли чотири роки економічного застою при правлінні теперішнього Президента. Вони вважають, що за Клінтона гірше бути не може.

Ні один з претендентів на пост президента покищо не запропонував пляну економічного розвитку, здатного виправити нинішню ситуацію. Так, наприклад, вважає Лоренс Маєр, президент сейнтлуїської фірми, яка займається фінансовим і економічним прогнозуванням.

У середу були оголошені результати трьох нових опитувань громадської думки. Газета „Лос Анджелес Таймс" опублікувала дані, згідно з якими Клінтон випереджає Буша на 14 пунктів. Своє опитування провела також програма новин телевізійної компанії Ен-Бі-Сі. За її даними, за Клінтона висловилися 46 відсотків опитаних, а за Буша — 32 відс. Телевізійна компанія Сі-Ен-Ен також повідомила про своє опитування, яке підтвердило лідерство Клінтона — він набрав 46 відс., а його суперник Буш — 32 відс. В усіх трьох опитуваннях третій претендент на пост президента — незалежний кандидат Росс Перо значно відстає від інших кандидатів, набравши в середньому 10 відс. голосів опитаних.

В Афганістані продовжується громадська війна

Лондон. — Аґентство Ройтер повідомляє з Кабулю, що п'ятиденні бої в західній афганській провінції Ґерат між урядовими військами і бойовиками лідера Ісламської партії Афганістану Гульбеддіна Гекматіяра закінчилися поразкою останнього. Збройні формування під командуванням колишнього муджагедіна, а тепер губернатора Герата Ісмаїла Хана вигнали гекматіярівців за 30 кілометрів від міста і визволили 200 сіл в околицях.

У боротьбі з фундаменталістами Ісламської партії Ісмаїл Хан виступив проти великої коаліції формувань муджагедінів різної партійної приналежности і представників колишнього комуністичного режиму, яку очолював посадник Ґерату Гулям Яях при активній підтримці Гекматіяра. Причиною ворожнечі були політичні чвари, а ще більше — економічні, оскільки провінція є вщент зруйнована довгою війною.

В останніх днях у зв'язку з непоступливим становищем Гекматіяра виникла іранська тема. Керівництво Ісламської партії Афганістану стверджує, що існує „іранська загроза" для цього реґіону, і що „інтервенція Ірану" вже здійснюється у прихованих формах: Іран нібито фінансує тутешні шіїтські організації, озброює формування губернатора Ісмаїл Хана, який все глибше втягується у боротьбу проти пуштунських і суннітських сил.

Під час боїв у Гераті з обох сторін загинуло понад 1,000 осіб. В понеділок, 5-го жовтня, з Герату були евакуйовані працівники всіх представництв ООН. Жорстокі бої в останні дні охоплюють дві інші афганські провінції — Баґлан і Кундузе. Остання межує з Таджикістаном, колишньою совєтською республікою.

В АМЕРИЦІ

ПАЛАТА РЕПРЕЗЕНТАНТІВ прийняла у вівторок, 6-го жовтня, законопроєкт про боротьбу зі злочинністю, в який включена стаття про кару за „карджекінг" — автомобільне піратство, яке набуло розповсюдження в останні три роки. Конґресмени запропонували засуджувати автомобільних піратів до тюремного ув'язнення терміном до 15 років, а якщо під час захоплення авта хтось був убитий то і на довічне ув'язнення. Автори законопроєкту передбачають, що Сенат також схвалить подібні заходи і законопроєкт буде надісланий на затвердження президентові Дж. Бушеві. Невідомо, однак, чи схвалить Президент, який вважає, що злочинців, винних у смерті жертв автомобільного піратства, слід засуджувати не до довічного ув'язнення, а до смертної кари. Торік у ЗСА було вкрадено 1.5 мільйона автомобілів. Майже половина з них була розібрана на частини для продажі.

МИНУЛОГО ТИЖНЯ в Брюсселі відбувся міжнародний семінар, покликаний висвітлити головні проблеми боротьби з наркобизнесом і тероризмом. Учасники семінару дійшли до висновку, що міжнародна організація кримінальної поліції (Інтерполь) є нездатна ефективно виконувати свої функції, оскільки саму її глибоко вразила корупція. Виступаючи на семінарі, директор Національної асоціяції керівників поліційних організацій ЗСА Джералд Аренберґ заявив, що Інтерполь не є ефективний і надійний у тій мірі, щоб здійснювати обмін інформацією між европейськими і американськими поліційними службами. Бельгійський сенатор Віллі Кіжнер закликав у зв'язку з цим до створення европейської поліційної організації — Европолю, над діяльністю якого „має бути забезпечена демократична контроля".

ВИСТУПАЮЧИ У телевізійних програмах „Леррі Кінґа" і „З добрим ранком, Америко!" президент Джордж Буш назвав губернатора Аркенсо Билла Клінтона одним з американських політиків, які настоювали на наданні Іракові сільськогосподарських кредитів. Б. Клінтон, відповідаючи на це журналістам в понеділок, 5-го жовтня, у Фльориді, заявив, що слова Буша доказують попередній намір Президента звалити все з хворої голови на здорову.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінґтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Суд у Москві проти М. Ґорбачова

,,Ню Йорк Таймс" з 1-го жовтня ц. р. приніс вістку з Москви п. з.: ,,Російський суд у процесі проти партії припинює подорожі Ґорбачова". Це історія, яка була б веселою, якби не була сумною. ,,Ню Йорк Таймс говорить про ,,партію", — насправді ідеться про виарештованих змовників і виконавців путчу партійних сталіністів у серпні минулого року. Адвокати арештованих, які репрезентують Комуністичну партію, твердять, що декрет президента Боріса Єльцина, який забороняв діяльність Комуністичної партії, практично ставлячи її поза законом, — був протиконституційний. Конституційний суд, встановлений Єльцином, і прокуратура твердять, що Компартія від самого початку існування діяла проти конституції. Конституційний суд і прокуратура (трудно визнатися в їхніх компетенціях, чи це одна і та сама установа, чи окремі, співдіючі), підготовляють судовий процес проти ,,путчистів" і вимагають від Міхаїла Ґорбачова, тодішнього президента існуючого ще СССР, щоб він склав зізнання, як один із головних свідків.

Але Ґорбачов проголосив публічно, що він ніяких зізнань не складатиме, бо вважає, що вся запляновaна судова розправа вийде на шкоду країні. Ґорбачов тількищо вернувся з подорожі до Німеччини, де прославляли його, як того, що дав згоду СССР на з'єднання, і збирався знову кудись їхати. Суд спротивився цьому і звернувся до міністрів закордонних справ та внутрішньої безпеки, щоб практично Ґорбачова не випустити. Судові власті буцімто рішені на всяку ціну поставити Ґорбачова на свідка у тому процесі ,,хоч би прийшлося привезти його в кайданах" — за словами московського кореспондента. ,,Ню Йорк Таймсу". Ґорбачов ніколи не був популярний в Росії. Це тільки Роналд Реґен і Джордж Буш прославляли його, як того, що закінчив холодну війну, — британська Марґарет Тачер поручала його, як такого, з яким ,,можна говорити", і німецький канцлер Гельмут Коль зумів перекупити його величезними грішми, ніби на будову мешкальних домів для совєтського війська у Східній Німеччині.

Журба і лють Ґорбачова з приводу запляновaного суду над змовниками і виконавцями сталінського путчу — цілком зрозумілі. Та прилюдна судова розправа, на якій будуть сотні закордонних журналістів і яку, мабуть, передаватимуть на телевізійних екранах, — в найпершу чергу скомпромітує Ґорбачова. Всі до одного змовники й активні учасники спроби державного перевороту — це були найближчі політичні й особисті приятелі Ґорбачова, — кожний з них опинився на високому державному становищі з призначення Ґорбачова. Можна передбачити, що найсильнішим атутом їхньої оборони буде довір'я, що його мали у Ґорбачова. Ця судова розправа скомпромітує теж американську закордонну політику, яка ставила на Москву, як на ґаранта стабільности і ґаранта миру на Сході Европи. Ясно, що скомпромітує самих змовників, які виявилися партачами: вони не перервали телефонічних сполук у Москві та зі закордоном, — не встигли перешкодити Єльцинові, щоб не схоронився у будинку парляменту, що його сторожили льояльні супроти Єльцина військові частини, не запевнили собі льояльність московського військового гарнізону, який відмовився збройно підтримати спробу перевороту.

Ґорбачов помиляється, що запляновaний суд над сталіністами пошкодить Росії. Він пошкодить комуністичному режимові, що його очолював Ґорбачов, — він пригадає, що Ґорбачов ніколи не виступив з Компартії і до кінця вірив, що вона може ,,відродитися". Тепер ця історія із судом проти Ґорбачова поділила москвичів та широке російське суспільство на ,,за" і ,,проти" суду Компартії і особи Ґорбачова.

В інтересі України лежить переведення такої прилюдної судової розправи у Москві, бо вона цілковито скомпромітує комунізм і тим самим скріпить авторитет української демократії. Особа Михаїла Ґорбачова, при всіх незаперечних його історичних заслугах, є символом єдинонеділимства. ,,Путчисти" хотіли рятувати ,,єдину неділиму" і ганебно програли.

Ігор Юхновський
Київ

ОСОБЛИВОСТІ УТВЕРДЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ

I

Проблеми економічного, політичного і культурного характеру, які стоять перед суспільством України, є безпрецендентно великими і важкими.

Економічні та соціяльні труднощі України породжені колоніяльною політикою зрусифікованої адміністрації (партійної та державної) колишнього СССР. Із точки зору внутрішнього господарства, Україна була зведена до стану технічно відсталої країни. Становище її складне.

Виробництво України є напівфабрикатним. Більше 80 відс. готової продукції машинобудування СССР виготовляють у Росії. Україна не була постачальником комплектуючих і матеріялів.

Україна не має внутрішнього енерґетичного забезпечення. Основними її джерелами енерґії є нафта і ґаз. Внутрішні запаси нафти і ґазу України були вичерпані кілька десятиріч тому на потреби СССР. Тепер Україна купує нафту і ґаз у Росії щорічно на суму близько 13 біль. дол. ЗСА. На підприємствах України ведеться перегін нафти. Потужність підприємств — 62 міль. тонн сирої нафти в рік. Глибина перегону — 50 відс. — одна з найвищих у світі. На кожній тонні переробленої нафти — 10 долярів збитку.

Електростанції України виробляють у рік 280 біль. кіловат-годин. Понад 40 відс. із них працюють на російському ґазі. Технологія є відсталою. Собівартість на станціях, що працюють на ґазі, 1000 кіловат-годин — 48 долярів ЗСА. Виробництво нерентабельне.

Із продуктів перегону нафти Україна виробляє мономери пропілену, етилену, хлорвінілу й інші. А їх полімеризація відбувається в Росії. Саме там ми купуємо готові пластикові маси і платимо вдесятеро дорожче.

Україна має 1/3 чорнозему світу, 30 міль. га ріллі. Збирає врожай десь біля 50 міль. тонн зерна, при цьому щорічно біля 5 міль. тонн імпортує. Україна зведена до основного постачальника Росії м'ясо- і молокопродуктами. Ми утримуємо величезне стадо великої рогатої худоби — 24 міль. голів, а в цілому — біля 30 міль. умовних голів тварин. Для їх утримання потрібна потужна індустрія кормового виробництва, якої в Україні немає. У результаті, армія недокормлюваної худоби щорічно поїдає продуктові запаси держави.

Не маємо мап України, навіть у маштабі 1:100000, не кажучи вже про маштаб 1:10000 або 1:5000. Все це, як і головне управління картографії та відповідна поліґрафічна база, знаходиться в Росії.

Має місце інформаційна несумісність між Україною та Европою. Вона торкається не тільки державної статистики, але й способу сприймання життя. Разом із цим, наявність такої несумісности є предметом дешевої наживи новоявлених менеджерів, рівно як і стримуючим фактором при встановленні ділових зв'язків.

Балянс зовнішньоекономічної діяльности України від'ємний, і сягає 3-ох біль. долярів ЗСА у рік.

Наведені фраґменти є лише незначною ілюстрацією причин тих важливих перетворень, які повинні відбутися в українській державі. Унікальність полягає ще й у тому, що вся адміністрація попереднього режиму залишилась на ключових посадах. Зміна свідомости та політичного світогляду є принциповою рисою суспільно-політичних процесів в Україні.

Основне наше завдання на даний час — скласти стратегію перебудови виробництва, мета якої зробити виробництво України рентабельним.

Ведеться докладне вивчення всіх галузів виробництва, щоб для кожної з них знайти формулу позитивного сальдо.

Як приклад, наведемо енерґетику. Наша мета — зробити Україну самовистачальною державою.

Закінчення буде.

Оксана Мостович

У водах океану

Коли жовтень розмальовує позолотою природу, я думаю про інше золото. Оте чудове, таємниче й нерозгадане, дароване тільки вибранцям, і то лише в єдину найтяжчу мить, на розпутті між туземним і потойбічним, над берегами вічних тайн. Я думаю про золото життя.

Юрко працював лікарем на одній з великих морських баз, де потужні військові кораблі та хребти підводних атомних суден-ґіґантів видніли мов грізна пересторога для ворожих зазіхань. Символ сили й оборони, але й пекельний інструмент знищення.

Шпиталь, що в ньому звичайно роїться від хворих, здавався цього дня спокійним. Може тому, що й сама природа довкруги дихала миром і красою погідного ранку. З океану повівав осінній легіт і розкидав по стежках жовті листочки. Юрко саме збирався додому по довгій нічній службі, коли рознісся звук карети швидкої допомоги й до шпиталю внесли моряка. Либонь, знепритомнів під водою при ремонті судна. Мабуть, прорвався кисневий доплив, чи, може, відмовив інший механічний прилад. Що ж, таке трапляється на морських базах. Не зважаючи на втому, Юрко залишився, якийсь імператив казав йому йти з іншими рятувати нещасного.

На ліжку лежав молодий вояк з лицем прозорим і набряклим, як це буває з утопленими. Лише чорний чуб і темні луки брів нагадували про цвіт молодого життя. Біля нього — метушня, лікарі, медсестри, безліч апаратів та інструментів, а все це в плетиві електричних дротів, серед терпкого запаху ліків та нервових зусиль, напруги, сумнівів. Поблизу вірні друзі-побратими вичікували порятунку. Стрілка годинника посувалася все далі й далі, а з нею никла надія, мов та погасаюча свічка. Життя кануло в безвість. Ще одна, остання спроба лікарів викресати хоча б одну життєдайну іскорку, але й це намагання не мало успіху. Втомлені виходили один за одним, дехто з жалем і смутком, а дехто й байдужий, бо вмирання і смерть — це постійні супутниці шпитальних порогів.

Знову той самий голос приневолив Юрка залишитися. Він сів біля ліжка покійного й поринув у задуму над суттю життя, над шляхами примхливої людської долі. Феномен смерти завжди заторкує боляче Юркову чутливу душу. Він бачить, як уся мудрість науки, медицини, технології десь, на якійсь межі, невідклично закінчується, і людина мусить відійти в оті незнані нам Божі орбіти. Перед тайною того кінця, у пошуках істини між реальним і трансцендентальним, Юрко стоїть з почуттям нерівного змагу — як лікар, і глибокого смутку — як людина.

В кімнаті тиша, лише з віддалі чути корабельні гудки й журливий шум Атлантики. Нараз щось заворушилося, щось наче б торкнуло його. ,,Це, мабуть, анґел смерти своїм крилом", подумав Юрко. Він глянув на покійного й занімів. Великі чорні очі, широко відкриті й здивовані, питали: ,,Де я, що я тут роблю?" З одержимою радістю кинувся Юрко до ,,мертвого" і побачив, як його груди піднімаються віддихом, бліде лице наливається краскою і уста намагаються щось сказати, розповісти, чимось поділитися.

І тоді поплила з уст зціленого пречудна розповідь про дивні й незбагненні діла Господні:

,,...Я опинився у темряві, в дикому крутежі несамовитих сил. Я боровся з ними, шукав виходу з цієї жахливої безвісти. Мені здавалося, що це моє терзання тривало вічність. Тому коли передо мною простелилася ясна й довга дорога, я зрадів, бо вона вивела мене з хаосу. І я ступив на неї й ішов, ішов нею без упину, без спочинку, з якоюсь, мов би, тривогою, що я, знесилений, можу не дійти. З кінця дороги, ген на обрії, сіяло світло. Щось було в ньому доброго й теплого, хотів туди дійти, конечно дійти. Але нараз десь збоку відкрилися двері і я увійшов у велику світлицю, білу й чисту, як кришталь. Вона була порожня, лише на одній із стін висів образ у золотій рамі, увесь золотий, а на ньому жінка неземної краси й ласки. Від неї повіяло раєм і миром. Всі мої тривоги розвіялись і я вирішив міряти мій дальший шлях. Але з образа прозвучав голос і я почув такі слова: ,,Твій час ще не прийшов, вертайся назад". Я глянув з недовір'ям, але жінка усміхнулася і повторила ті самі слова. Я хотів упасти перед нею на коліна, але не було сили. І я завернув..."

— А хто, ти думаєш, була ця золота з'ява, — спитав Юрко, зворушений небуденною розповіддю.

(Закінчення на стор. 4)

Анатоль Вовк

УКРАЇНСЬКІ ПРІЗВИЩА ПО-АНГЛІЙСЬКОМУ

IV.

У російській мові власні назви часто мають подвоєні приголосні, яких нема у відповідних українських назвах. Це російське подвоєння нівеляційна транслітерація в пошані до ,,старшого брата" також зберігає. Таким чином українські власні назви Одеса, Лариса, Черкаси, перейшовши через російську ,,обробку" стають в анг. транскрипції офіціяльними Odessa, Larissa, Cherkassy, тотожними з російськими.

Так перед світом заховують нашу самостійність і відрубність російські імперіялісти та їхні поплічники в Україні. Прикро, одначе, що українська англомовна діяспорна преса не поінформована належно, так виглядає, про цю нівеляційну політику режиму в царині транслітерації. Навіть на сторінках ,,Ukrainian Weekly" зустрічаємо, наприклад, такі русифіковані написання як Gel. Lanovoi замість правильного Hel', Lanovyi. Ці люди не є американськими громадянами і тому тут оправдання що, мовляв, так є у офіційних пресових повідомленнях, на нашу думку, не стосується. Ми мусимо робити все можливе, щоб перед англомовним світом показати свою лінґвістичну самостійність. Тим більше, що американський Уряд, як показує недавнє минуле, охоче достосовується до бажань окремих націй.

Сказавши стільки про передавання українських прізвищ методою транслітерації, годиться сказати дещо й про методу транскрипції, при якій метою є наближено правильна вимова новоутвореного слова. Транскрипці як і транслітерації можемо поділити на спеціялізовані і практичні, або наукові і популярні. Прикладом наукової транскрипції є вимова англійських слів подана у відомому великому англо-українському словнику М. Подвезька. Стосована там транскрипція Міжнародного фонетичного товариства вживає особливих літер і позначень і тому до практичного вжитку не надається.

Популярні транскрипції вживають лише літер даної мови і транскрибують англійською абеткою не лише окремі літери, але й склади. Американці таку популярну транскрипцію називають ,,Respelling for pronunciation." Ось приклади популярно транскрибованих назв: Вільна Україна — Veel-nah Oo-krah-yee-nah, Рух — Rookh, та пару прізвищ — Романишин — Romanition, Семчишин — Samcheeshin, Гайдучок — Hy-doochalk. Трудність у тому, що тут нема жадних стандартів, бо транскрипція української мови на англійську не є опрацьована. Все таки вона потрібна і вживана, про що свідчать уські ,,самодіяльні" популярні транскрипції наприклад, українських нотних чи богослужбових текстів для англомовного читача.

Які ж поради можемо дати цим нашим землякам, що тепер оформлюють чи збираються оформлювати своє ім'я і прізвище англійською мовою. На нашу думку, метода транслітерації ліпша як популярної траскрипції, яка зовсім відриває найменування від українського ориґіналу. Для тих, що плянують жити чи працювати в ЗСА, ця транскрипція повинна бути створена засобами англійської, а не, скажімо, французької мови, яка була б на місці у франкомовних поселеннях. Тому, наприклад, Kulyk, а не Koulik, Hryshchenko, а не Gritchenko.

Рішуче слід відкинути російську нівеляційну транслітерацію: передавання укр. г через g укр. о через а (,,Aleksandr") та зайве подвоювання приголосних (,,Larissa"). Також важливо передати літеру и згідно з українським ориґіналом, а не російським його відповідником. Щодо того котрий з чотирьох описаних варіянтів практичної транслітерації (,,урядовий", змодифікований Конґресової бібліотеки, ,,сарсельський" та ,,гібридний"), то це справа особистого вибору. Автор особисто ставить сарсельський варіянт на першому місці (зі збереженням знака ' для ь), ,,гібридний" на останньому (в ньому Андрій — Andrij у вимові стає ,,Ендридж"). На другому місці ставимо змодифіковану систему КБ. Хоч вона має свої хиби, вони більше помітні в текстах, як в транслітерованих власних назвах.

У статті ми розглянули передавання лише декількох сумнівних літер української абетки. Немає жодного сумніву щодо передавання англійською абеткою наших голосних а, е, і, о, у та приголосних б, ґ, д, з, к, л, м, н, п, с, т, ф. Усі чотири розглядені варіянти практичної транслітерації вживають тих самих відповідників для решти літер, а саме: ц—ts, ч—ch, ш—sh, щ—shch, х—kh, в—v та ж—zh.

Маємо надію, що заповіджена всеукраїнська конференція в справі географічних назв опрацює і ухвалить якусь транслітераційну систему, що матиме за собою науковий авторитет. Такий стандарт буде також підхожий для унормування передачі українських прізвищ англійською абеткою.

Д-р Петро Моцюк

ІУ КОНҐРЕС СФУЛТ У ВІЛЬНІЙ УКРАЇНІ

IV.

Хоч пізно, але всі ми пішли. Дискусії там проходили повною парою. Обговорювано відзначування 50-ліття Української Повстанської Армії. Були голоси в дискусії з одобренням створення УПА, але були також проти, стараючись доказати, що правдивими партизанами, які боронили батьківщину, були ті, яких скидав в запілля фронту, на німецьку сторону ,,наш" уряд, значить всякі ,,ковпаки" та інші. Дуже часто вживано слова ,,фашисти" для окреслення УПА. Там старалися доказати, що УПА була німецьким інструментом, як і Перша Дивізія Національної Армії. Хоч ці гострі обвинувачення були спрямовані в наш бік, то в загальному дискусія була на високому академічному рівні.

Закриття конґресу відбулося 13-го серпня, о 6-ій год. по полудні, при вщерть заповненій залі театру. В офіційній частині підсумовано наукові конференції і висловлено зауваги, як також побажання до найближчих конґресів. Предсідник зборів проф. Л. Пиріг представив новообраного президента СФУЛТ д-ра Павла Джуля. Присутні привітали його довгими оплесками. Проголошено, що д-ра Ахіля Хрептовського, попереднього президента, номіновано і вибрано почесним президентом СФУЛТ. Його нагороджено великим лавровим вінком; учасники з'їзду щиро оплескували його, одобрюючи його невтомну працю для добра української медицини. Відтак проголошено імена складу управи СФУЛТ. Новообраний голова виголосив змістовну промову, дякуючи за довір'я і вибір та накреслив короткий плян праці на його каденцію. Він також роздав почесні грамоти професорам Л. Пирогові, О. Кіцері, Л. Порохняк, М. Павловському, І. Солоненкові і Б. Білинському.

Після перерви відбулася мистецька частина. Участь, у якій взяли найкращі солісти, хорові і танцювальні колективи Харкова, причарувавши публіку мистецьким виконанням. Програма відображувала козацькі традиції, була гарно продумана з прекрасними одягами виконавців. Коли врешті всі групи виконавців умістилися на сцені — не менше як сто осіб — наперед виступив соліст і заінтонував ,,Ще не вмерла Україна" — і всі спільно відспівали національний гимн. Такої пісні — із стільки грудей співаків, Харків напевно ще досі не чув. Це виконання принесло нам велику насолоду і зворушення. Харків'яни відкрили нам їхні серця і показали щирість та їхню гордість.

Завершуючи конґрес, виступив д-р Джуль і сказав, що офіційно замикає його і просить усіх учасників спільно піти до пам'ятника Тараса Шевченка, там вклонитися і віддати йому шану. Коло пам'ятника відспівано багато пісень генія. Були вітання з нагоди — незалежности України. Довго тут гомоніли сердечні розмови. В моїй душі зродилася думка, чи відчуває дух Шевченка, з якою радістю прийшли його нащадки, що твердо ступали слідами Заповіту, який він нам залишив:

,,Поховайте та вставайте,
Кайдани порвіте

І мене в сім'ї великій
В сім'ї вольній, новій
Не забудьте пом'янути
Незлим тихим словом"

(Цей пам'ятник Шевченка виконав скульптор Манізер, його відкрито в 1934 році. Такого — другого немає у світі).

Наступного дня, у п'ятницю 14-го серпня, учасники роз'їхалися у різні сторони. Одні поїхали до Києва на Всеукраїнський Форум і святкування незалежности України, інші поїхали на святкування 50-ліття УПА, а моя група відлетіла літаком до Львова, де ми побули ще один тиждень. Ще під час одного викладу на конґресі прелеґент попросив висвітлювача прозірок продемонструвати на екрані його знімку. Яке було всіх здивування, коли цей чоловік не зареаґував на прохання. Ми довідалися, що він не розуміє української мови. І присутні відчули, яка прірва постала між людьми однієї національности, але різних впливів. Як теж представники СФУЛТ приїхали з Америки до Харкова, до адміністратора готелю ,,Харків", щоб підписати контракт для винайму кімнат для учасників, то до переговорів і трансакції бизнесу мусіли кликати... перекладача, бо адміністраторка не розуміла української мови, а наші американські українці не розуміли — російської.

Дня 19-го серпня у передполудневих годинах ми літаком відлетіли до Будапешту, опісля до Відня. З Відня до Чикаґо. Залишаючи нашу Батьківщину і древній город Львів огорнув нас жаль, що совєтські сатрапи зруйнували український люд і його гарну країну. Лет зі Львова до Будапешту тривав тільки 55 мінут, але яка різниця між цими двома містами! Наш край залишився позаду европейської Мадярщини на 55 літ. От такої то шкоди наніс нам московський окупант ,,найпередовішим в світі" господарюванням. За час мого перебування в Україні мені не вдалося ніде купити гарних карточок, щоб вислати родині і знайомим в Америці.

Мої спомини не були б повними, якщо б не згадав дещо з минулого Харкова і Харківщини. Місто Харків заснували 335 літ тому українські козаки, вбільшості зі Запоріжжя. Одні перекази твердять, що назва міста походить від козака Харка, який там перший отаборився, — інші, що від ріки Харків. Недалеко перепливає також ріка Лопань. Місто має велику індустрію і розкинене на просторі 30 км ширини і 30 км довжини, рівного простору Слобожанщини. Населення — понад 2 мільйони. Університет постав в 1804 році, скоріше від київського, заснованого в 1834 році, але вони оба молодші від львівського, початок якого в 1784 році. Від 1920 до 1934 років Харків був столицею колишньої підсовєтської України. В тому часі Харків став осередком українського відродження. Тут згуртувалися найкращі діячі культури і проводили українізацію. Уже до того часу Харків був колискою театрального мистецтва. Перша театральна трупа під керівництвом письменника харків'янина Григорія Квітки-Основ'яненка, в 1879 році відіграла ,,Сватання на Гончарівці". У Харкові, або на Харківщині родилися такі визначні люди як: філософ Григорій Сковорода, письменники і поети Григорій Квітка-Основ'яненко, Микола Хвильовий, Павло Тичина, Юрій Шерех, Іван Багряний, Володимир Винниченко та багато інших. Там працювали драматурги і письменники: Михайло Старицький, Гулак Артемовський, Микола Куліш, Лесь Курбас, кінопродюсер Олекса Довженко, творець української музики Микола Лисенко і багато інших.

Закінчення буде.

СКЛАДЕННЯ ПОВНОВАЖЕНЬ ДЕРЖАВНОГО ЦЕНТРУ УНР

ЗАЯВА

Складаючи свої повноваження, ми заявляємо, що проголошена 24-го серпня і утверджена 1-го грудня 1991 року народом України українська держава продовжує державно-національні традиції УНР і є правонаступницею Української Народної Республіки.

Дано в Києві, 22-го серпня 1992 року

За
Державний Центр Української Народної Республіки
в екзилі

Микола Плавюк
Президент УНР в екзилі

Михайло Воскобійник
голова УНРАди

Іван Самійленко
голова Уряду УНР в екзилі

ГРАМОТА

ПРО СКЛАДЕННЯ ПОВНОВАЖЕНЬ І ПРИПИНЕННЯ ДІЯЛЬНОСТИ ДЕРЖАВНОГО ЦЕНТРУ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ В ЕКЗИЛІ

До відома громадян України, всіх українців у розсіянні сущих та всіх, кому це треба знати, наше спільне послання від Державного Центру Української Народної Республіки в екзилі:

Тому що волею українського народу, висловленою IУ Універсалом Української Центральної Ради з 22-го січня 1918 року, Українська Народна Республіка стала незалежною державою;

Тому що волею українського народу з 1-го листопада 1918 року проголошено незалежність Західньої Української Народної Республіки;

Тому що 22-го січня 1919 року Актом Злуки Земель Українська Народна Республіка стала соборною державою;

Тому що територія Української Народної Республіки у висліді війни, проголошеної їй північним і західнім сусідами, була окупована ворожими арміями;

та у згоді з постановами, схваленими Трудовим Конґресом як парляментом України: „Закону про Форму української влади" з 26-го січня 1919 року, „Закону про Тимчасове Верховне Управління та Порядок Законодавства в Українській Народній Республіці" та „Закону про Державну Народну Раду Української Народної Республіки", схвалених Радою Народних Міністрів та затверджених головою Директорії Симоном Петлюрою 12-го листопада 1920 року;

заіснував Державний Центр Української Народної Республіки в екзилі як повноправний речник народу українського в його боротьбі за вольності та за державну самостійність і незалежність соборної України, що продовжував діяти з 10-го червня 1948 року в згоді з тимчасовим законом про реорганізацію Державного Центру Української Народної Республіки, спираючись на волю діючих тоді українських політичних партій і організацій —

Державний Центр Української Народної Республіки в складі Президента, віцепрезидента Української Народної Республіки, Української Національної Ради та Уряду Української Народної Республіки в екзилі

безперервно діяв на міжнародному форумі та серед української спільноти в Західньому світі з метою прискорити відновлення державної незалежности України.

Тому що народ України демократичним і мирним шляхом Актом з 24-го серпня 1991 року, підтвердженим всенародним голосуванням 1-го грудня 1991 року, відновив де факто і де юре державну незалежність України —

Ми — Президент Української Народної Республіки, голова Української Національної Ради і голова Уряду Української Народної Республіки в екзилі

у згоді з декляраціею Уряду Української Народної Республіки з 12-го червня 1924 року, постановою 10-ої Сесії Української Національної Ради з 19-го червня 1989 року та постановою Надзвичайної Сесії Української Національної Ради з 14-15-го березня 1992 року врочисто проголошуємо всьому народові в Україні і в розсіянні про складення повноважень і припинення діяльности Державного Центру Української Народної Республіки в екзилі, які він виконував упродовж 72 років поза межами України.

Дано в Києві, столиці незалежної України 22-го серпня 1992 року.

За Державний Центр Української Народної Республіки в екзилі підписали: **Микола Плав'юк,**
Президент Української Народної Республіки в екзилі
Михайло Воскобійник,
Голова Української Національної Ради,
Іван М. Самійленко
Голова Уряду Української Народної Республіки

Слово голови Уряду УНР в екзилі

Філядельфія (УІБ). — Привітавши присутніх на урочистому зібранні, присвяченому передачі повновластей ДЦ УНРеспубліки в екзилі на руки влади незалежної України, що відбулося 24-го серпня ц.р. в Маріїнському палаці в Києві, покликаний до слова голова Уряду УНРеспубліки проф. Іван Самійленко, звернувшись до Президента України Леоніда Кравчука сказав:

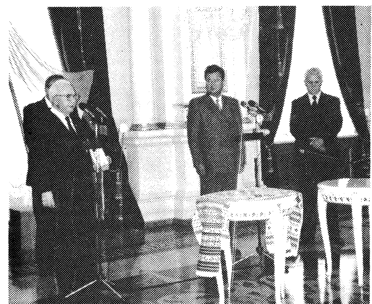
„В цей всеукраїнський святочний день — 1-шу річницю проголошення Державної Незалежності України, я маю велику честь і приємність передати на Ваші руки, Пане Президенте, державну печатку Української Народної Республіки в екзилі та пам'ятну книгу-альбом, в якому Ви знайдете світлини творців і будівничих новітньої української держави XX століття — УНРеспубліки. Вони не лише відродили визвольну боротьбу українського народу за право бути господарем на своїй споконвічній українській землі, але й заснували модерну українську державу 1918-21 років. Майже всі з них не дочекалися цього щасливого дня. Вони відійшли у вічність на чужині. Їх могили розкидані по всьому світі.

В цій пам'ятній книзі-альбомі Ви знайдете також і генералітет, себто команду славної Армії УНРеспубліки, Української Галицької Армії, які ціною свого життя йши на боротьбу за волю і державну незалежність нашої багатостраждальної батьківщини України. Тут Ви знайдете і провідників бойових частин українських повстанських армій часів Другої світової війни, що вели боротьбу з окупантами України.

В цій пам'ятній книзі-альбомі Ви побачите фотосвітлини і вірних послідовників ідеї Української Народної Республіки, які в невимовно тяжких обставинах гідно несли прапор УНРеспубліки, віддано служили українському народові на чужині, стоячи в кермі Державного Центру УНРеспубліки в екзилі. Вони не були ні маріонеткою, ні коляборантами чужих сил, як це вороги України пропаґували, а гідно і чесно служили Україні в чужинецькому світі.

Нехай же ці постаті — вірні сини і дочки України — служитимуть надхненням, а одночасно і прикладом для сучасних і грядучих поколінь України для успішної побудови вільної і могутньої Української держави на славу України і подив світу. Слава Україні! Слава на віки-вічні!"

ТОРЖЕСТВО ІДЕЇ УНРЕСПУБЛІКИ У МАРІЇНСЬКОМУ ПАЛАЦІ

Голова Уряду УНР в екзилі І. Самійленко промовляє в Маріїнському палаці. Справа стоять: голова Верховної Ради І. Плющ і Президент України Л. Кравчук.

Президент Л. Кравчук удекорований клейнодою, тримає в руках державну печатку УНР і промовляє після складення повновластя УНР.

Філядельфія (УІБ). — В першу річницю проголошення державної незалежности України 24-го серпня 1992 року, в Маріїнському палаці столиці України відбулися урочисті церемонії приурочені передачі повновластей Державного Центру Української Народної Республіки в екзилі теперішній владі незалежної України.

У великій залі цього палацу зібралися представники влади України, зокрема члени Президії Верховної Ради, члени Уряду України, керівники державних установ, лідери політичних партій та провід української преси. Окрему колону на залі складала 35-членна делеґація ДЦ УНРеспубліки в екзилі на чолі з його проводом. Там же був присутній і Патріярх Київський і всієї Украни Мстислав.

Рівно о 12-ій год. дня на залю прибув Президент України Леонід Кравчук в супроводі голови Верховної Ради України Івана Плюща та голови Уряду Вітольда Фокіна.

Офіційну церемонію відкрив голова Верховної Ради І. Плющ та покликав Президента ДЦ УНР Миколу Плав'юка для ведення самої процедури передачі повновластей. Президент М. Плав'юк спочатку представив присутнім персональний склад делеґації УНР та його проводу, а потім покликав до слова голову Уряду УНРеспубліки в екзилі проф. Івана Самійленка, який у своєму короткому слові висловив велику радість і честь бути учасником цієї історичної події. Він пригадав тяжкий і тернистий шлях творців і будівничих Української Народної Республіки та їх вірних послідовників ДЦ УНР і його Уряду в екзилі.

В кінці цієї промови голова Уряду УНР, під гарячі оплески присутніх, урочисто вручив Президентові України Л. Кравчукові державну печатку УНР та пам'ятну книгу-альбом творців УНР і її провідних послідовників в екзилі та висловив надію, що ідеї УНРеспубліки служитимуть ростові і процвітанню величі українського народу та його незалежної і суверенної держави.

Наступним промовцем був голова Української Національної Ради проф. Михайло Воскобійник, який вручив голові Верховної Ради України І. Плющеві щойно опубліковану працю п.з. „На порозі нової України", яка містить в собі статті і джерельні матеріяли найвизначнішого історика і першого Президента Української Народної Республіки Михайла Грушевського.

Слідуючий з черги до слова був покликаний голова Академічної Ради Уряду УНР в екзилі, він же голова Українського Історичного Товариства та редактор вище згаданої книжки „На порозі нової України" проф. Любомир Винар. Ця праця призначена для студій новітньої української держави — УНР 1917-20 років; вона визначена також ДЦ УНР, як дар для членів Верховної Ради, членів Уряду та іншим провідним діячам України.

Передаючи цю рідкісну збірку М. Грушевського на руки Президента Л. Кравчука, проф. Винар висловив віру, що ця праця причиниться не лише до повнішого і кращого зрозуміння епохи УНР, але й скріпить її нерозривну державнотворчу традицію з сучасною незалежною Україною.

Наступною точкою церемонії була передача на руки Президента Кравчука президентського прапора УНРеспубліки. Акт цієї передачи виконали полковник Петро Войновський та член Уряду УНР інж. Юрій Іхтяров.

Відтак Президент М. Плав'юк покликав проф. Ярослава Рудницького, Президента Української Могилянсько-Мазепинської Академії Наук (УММАН), покликаної до життя декретом Президента і Уряду УНРеспубліки в 1938 році на чужині. З огляду на те, що Києво-Могилянська Академія відновила свою діяльність в 1992 році в Києві, проф. Я. Рудницький тепер передав урядовий мандат УММАН Президентові України Л. Кравчукові та голові Уряду В. Фокінові.

Заключним, може найбільш урочистим актом цієї церемонії, була передача символу влади — клейноду гетьмана Мазепи на руки Президента Л. Кравчука.

Ця клейнода зберігалася під опікою раніше Владики УАПЦ теперішнього Патріярха Мстислава, який хвилюючими словами коротко передав історію цієї клейноди, а потім передав її Президентові УНР М. Плав'юкові. Останній передав її голові Верховної Ради України І. Плющеві, який під шкал гучних оплесків удекорував нею Президента Л. Кравчука.

Приймаючи клейноду Мазепи, Президент Кравчук з глибоким переживанням підкреслив, що цей момент є найбільш хвилюючим моментом у його житті. Там же він запропонував Верховній Раді опрацювати відповідний закон про статус цієї клейноди. Він також підкреслив, що саме цього дня у св. Софії урочисто знято прокляття з гетьмана Івана Мазепи, який від нині входить в історію України, як національний герой, що служитиме прикладом для сучасного і майбутніх поколінь.

Президент Кравчук виразно ствердив, що сьогоднішнє свято незалежности України бере свій родовід від УНРеспубліки, так само, як остання бере свою тяглість від Княжої і Козачої доби. Він підкреслив, що Уряд УНР хоч і довгі роки вів боротьбу за волю України на чужині, але духово зв'язку з українським народом ніколи не переривав. Він сказав, що в нашій сумній дійсності так сталось, що тих, хто боровся за Україну проголошено „ворогами", і тут же наголосив щоб вони, себто борці за Україну, вже ніколи не були вигнані з нашої землі, а навпаки були вигнані лише вороги України. Промову Президента Кравчука кількакратно переривали присутні гарячими оплесками.

Закінчилась ця історична програма голосним „Слава Україні" з чаркою шампанського та братнім потиском рук двох сторін, а потім продовжувались дружні розмови з проводом нової України та делеґатами вже колишньої УНРеспубліки в екзилі.

Того ж дня радіова і телевізійна мережі, як рівнож і преса України, широко подали інформації про цю історичну подію.

Урочистим складенням повноважень ДЦ УНРеспубліки на руки Президента України Леоніда Кравчука в присутності голови і членів Верховної Ради і Уряду України закінчено 22-го серпня 1992 року72-річну діяльність ДЦ УНР в екзилі, початок якої датується кінцем 1920 року, коли голова Директорії УНРеспубліки Симон Петлюра і уряд були змушені покинути землі України, щоб за її кордонами продовжувати боротьбу за державну незалежність.

Свідками історичного акту складення повноважень, що відбувся під час урочистого засідання Верховної Ради України і її Уряду в Палаці культури „Україна" в Києві для відзначення першої річниці проголошення незалежности України, була багаточисельна делеґація ДЦ УНР та понад 2,000 делегатів і гостей Світового форуму українців, які зібралися в столиці України з усіх її земель і 26-ох країн світу.

Зворушені вагомістю демонстрації ідейної єдности тих, які зберегли ідеї УНР за кордонами батьківщини, і тих, які сьогодні стоять у проводі української держави, присутні гучними оплесками привітали акт передачі Президентові України грамоти, яка була схвалена постановою Надзвичайної Сесії УНРади в березні цього року.

Слова Президента УНР в екзилі Миколи Плавюка про те, що „проголошена 24-го серпня і утверджена 1-го грудня 1991 року народом України українська держава продовжує державно-національні традиції УНР і є правонаступницею Української Народної Республіки" всі присутні зустріли справжньою овацією. З неменшим ентузіязмом були прийняті побажання народові України „щоб він, як суверен своєї держави, як джерело її влади, стояв на сторожі її незалежности і щоб вже ніколи не було потреби, щоб Президент чи Уряд України були змушені діяти у вигнанні, але щоб успішно і на благо українського народу кермували нею в столиці вільної України — Києві!"

Члени делеґації ДЦ УНР були присутні цього ж вечора на святочному концерті, присвяченому Дню Незалежности України, який влаштувало міністерство культури України за участю найкращих мистецьких сил усіх земель України.

В понеділок, 24-го серпня, делеґація ДЦ УНР взяла участь в Молебні в намірені українського народу, який відслужив в соборі св. Софії Патріярх Мстислав в асисті митрополитів, єпископів і священиків Української Православної Церкви Київського Патріярхату. На Молебні був присутній Президент Кравчук з дружиною і кілька депутатів Верховної Ради України.

Цього ж дня Президент Кравчук прийняв повну делеґацію ДЦ УНР в складі коло 40 осіб в Маріїнському палаці — офіційній резиденції Президента України. В зустрічі взяли участь голова Верховної Ради Іван Плющ, провідні члени Президії Верховної Ради Дмитро Павличко, Лесь Танюк, Володимир Яворівський, Богдан Горинь, Лариса Скорик та інші. Від Уряду України були присутні прем'єр-міністер Вітольд Фокін,

(Закінчення на стор. 4)

М. Плавюк, закінчивши своє слово, передає грамоту Л. Кравчукові.

У ПЕРШУ НЕВИМОВНО СУМНУ РІЧНИЦЮ ПЕРЕДЧАСНОГО ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
моєї найдорожчої і невіджалуваної
ДРУЖИНИ

СВ. П.

МАРІЇ (МУШКИ) ХОДНОВСЬКОЇ

будуть відправлені

ПОМИНАЛЬНІ СВЯТІ ЛІТУРГІЇ
в УКЦерквах:

18-го жовтня 1992 р.
в соборі св. Юра у Львові;
в катедрі Пресвятої Родини в Лондоні

19-го жовтня 1992 р. о год. 6:45 ранком
в церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку, Ню Джерзі

Про молитви за душу покійної просить —
муж — НЕСТОР

Повідомляю приятелів і знайомих, що з волі Всевишнього відійшов у вічність по важкій і довгій недузі

мій дорогий МУЖ

бл. п.

ІВАН ХЛОПЕЦЬКИЙ

народжений на Волині, проживав в Стоктавні, Каліфорнія.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 23-го серпня 1992 р. в його рідному селі Болюбах.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Дружина — ЄЛИСАВЕТА

У ЗВ'ЯЗКУ З РІЧНИЦЕЮ проголошення незалежности Вірменії президент Левон Тер-Петросян підписав указ про амнестію для в'язнів. Вона передбачає дочасне звільнення засуджених за не дуже небезпечні для суспільства злочини, а також зменшення терміну перебування в тюрмі для осіб, що стали на шлях виправлення.

У водах...

(Закінчення зі стор. 2)

— В мене нема найменшого сумніву, що це була Марія, Христова Мати. Вона прийшла в цей тривожний і непривітний світ атомних суден, у води глибокого океану, щоб мене спасти, вернути до життя. Мене — сірого, простого вояка, без особливих заслуг чи медалів. Я ще чую її голос, наче бальзам... Ви дивитесь на мене з недовір'ям. Я знаю, ви, лікар, знайдете наукові теорії й докази, що все це — відомі процеси тіла й ума в хвилини кінця, в годину смерти. А я таки певен, зовсім певен, що це була Марія, Ісусова Матір. Яка шкода, що я її так мало, так мало знаю. Чув про неї від друзів-християн. В моїй релігії немає такої величної жіночої постаті, такого світлого символу материної любови. Я, знаєте, мохаммеданської віри...

Вже сонце стояло високо, а Юрко все ще сидів біля молодого ливанця і розказував йому про Богородицю і її святі діла, про велику пошану до неї українського народу, про її ролю в нашій тисячолітній історії, про почаївську думу, про чуда.

Я люблю осінь. Коли жовте листя шелестить під ногами, а біле прядиво бабиного літа мерехтить у повітрі невловимим серпанком, я думаю про золото життя, я думаю про оцю незабутню містерію у водах океану, незаписану ніде в реєстрі чуд, а так глибоко закарбовану в Юрковій тонкій душі та серці вдячного мохаммеданця.Куди б їх доля не закинула, вони вертатимуть постійно до цієї святої загадки, до отого перехрестя Божого з людським, духовного з фізичним, ірраціонального з матеріяльним. Вертатимуть з трепетом серця до незбагненої події, що трапилось їм одного жовтневого ранку, в день св. Покрови.

ПОМИЛКИ У ПРІЗВИЩАХ

У повідомленні про плянований Конгрес українських юристів („Свобода" ч. 191 з 6-го жовтня) закралося ряд помилок у прізвищах адвокатів. Має бути: Ігор Бардин, Богдан Футей, Адріян Єнкало і Іван Гевко.

ПРО РІШЕННЯ не входити до складу Уряду ЗСА на випадок перемоги Джорджа Буша у президентських виборах в листопаді, повідомив секретар Департаменту енергетики Джеймс Ваткінс. „Я більше не можу цього собі дозволити, — заявив журналістам 65-річний адмірал у відставці. — Я відставний фльотський ветеран. Я вже змушений був відмовитися від пенсії в 300,000 долярів". До виходу на пенсію у 1986 році після 41 року флотської служби Дж. Ваткінс займав пост начальника штабу військово-морських сил ЗСА. За президента Роналда Реґена він був призначений головою комісії у справі боротьби з АІДС. У 1989 році президент Буш призначив його головою Департаменту енерґетики, до якого належить і програма виробництва нуклеарного озброєння.

Складення...

(Закінчення зі стор. 3)

міністер закордонних справ Анатолій Зленко, міністер оборони ген. Костянтин Морозов та інші міністри.

Делегація ДЦ УНР під проводом Президента УНР в екзилі М. Плавюка включала голову УНРади проф. М. Воскобійника, голову Уряду УНР в екзилі І. Саміленка, голову Трибуналу проф. Я. Рудницького, заступника голови УНРади М. Світуху, секретаря Президії УНРади д-ра З. Городиського, членів Президії проф. Л. Винара, П. Крамаренка, ред. А. Семенюка, З. Туркала, Ю. Криволапа та інших.

З членів Уряду УНР в екзилі були присутні проф. В. Жила, д-р С. Ворох, інж. Ю. Іхтіяров, інж. М. Герець, як також представники делегатур УНР в Австралії, Франції, Англії і Бразилії.

Президентові України Л. Кравчукові і прем'єр-міністрові В. Фокінові передано прапор ДЦ УНР, державну печатку, книжки та інші пам'яткові речі.

Зворушливим моментом зустрічі було передання на руки голови Верховної Ради України І. Плюща символу державної влади народу — цінних клейнодів, які датуються ще добою Гетьманщини. Перебравши клейноди з рук Патріярха Мстислава, голова Верховної Ради передав їх в імені народу України Президентові української держави. У своєму слові подяки Президент запевнив, що відповідний державний регулямін про правонаступництво і спосіб вживання буде розроблений і поданий на схвалення Верховної Ради України.

Члени делегації ДЦ УНР взяли також участь в різних імпрезах, присвячених Дню Незалежности України, що проходили цього ж дня в столиці України. В програмі народнього віча на Софійській площі в присутності Президента Л. Кравчука і членів Президії Верховної Ради виступив з промовою голова УНРади проф. М. Воскобійник.

Преса, телевізія і радіопрограми України широко інформували про присутність делегації ДЦ УНР в Києві та про акти складення повноважень і передання символіки УНР владі української держави.

А ПРО В. ВАСІЛЕВСЬКУ ЗАБУЛИ

У дописі Мирослави Хойнацької-Тершаковської з Маямі, Фльорида, п. з. „Свято незалежности України" („Свобода" з 30-го вересня 1992 року) слід додати, що „Дуже гарно деклямувала вірш В. Переяславець 'Задзвонили дзвони' В. Васілевська". Ред.

ВИПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ

У дописі Якова Яворівського „Фінікс вшанував о. митрата М. Олешка" („Свобода" з 24-го вересня 1992 року) у другому абзаці слід читати: „Майстер церемонії попросив до слова приятеля о. митрата, Богдана Фостяка".

●FUNERAL DIRECTORS●